

ศึกษาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและการคิดแก้ไขปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

Comparing the Analyzed Result of the Yonisomanasikaí sway of thinking and
principle. by using the standard of the national higher education institute (university)
as a frame to solve the problem of the undergraduate student in the field of
socialscience of thammasat university, rangsit campus.

ผู้วิจัย สุวีร์ ปิ่นเจริญ¹

Suwaree Pincharoen¹
Tan.suwaree@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 2) ศึกษาการคิดแก้ไขปัญหาตามหลัก
โยนิโสมนสิการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 3) ศึกษาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์หลัก
การคิดแบบโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกับการคิดแก้ไขปัญหาตามหลักโยนิโสมนสิการ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวน 9 คณะศึกษา
เฉพาะชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะละ 50 คน รวมทั้งหมด 450 คน ผลการศึกษาวិเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการใน
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในรายวิชาบังคับ (มคอ.3) ที่ได้รับของแต่ละคณะ พบว่า คณะที่มีหลักการคิด
แบบโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ มี 6 คณะ ได้แก่ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (15 รายวิชา) คณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชี (10 รายวิชา) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (6 รายวิชา) คณะวารสารศาสตร์ (13 รายวิชา) คณะศิลปกรรมศาสตร์
(18 รายวิชา) คณะศิลปศาสตร์ (21 รายวิชา) มีหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการทั้ง 10 ข้อ ทั้งนี้มี คณะเศรษฐศาสตร์
(6 รายวิชา) คณะนิติศาสตร์ (30 รายวิชา) และคณะรัฐศาสตร์ (8 รายวิชา) มีหลักคิดแบบโยนิโสมนสิการไม่ครบทั้ง 10 ข้อ
ผลการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของการตอบข้อคำถามวัดความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาตามหลักโยนิโสมนสิการ
ในภาพรวม และแต่ละคณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ฯ พบว่า ค่าร้อยละโดยรวม อยู่
ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.25 ส่วนคณะที่มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาตามหลักโยนิโสมนสิการอยู่ในระดับดี
คือ คณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาคือคณะวารสารศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 78.13 คณะเศรษฐศาสตร์ คิดเป็น
ร้อยละ 71.88 และคณะที่มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับต่ำ คือคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คิดเป็นร้อยละ
18.75 คณะนิติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 15.63 และคณะที่มีค่าน้อยที่สุดคือคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 9.38

คำสำคัญ: โยนิโสมนสิการ การคิดแก้ปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการ, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

The objectives of this research were to study. 1) the principle Yonisomanasikara under the standard framework of Higher Education Institute 2) the principle Yonisomanasikara under the standard framework of Higher Education Institute inter- linking with their problem solving by used the 10 principles of the Yonisomanasikara. 3) the comparing the analyzed result of the principle Yonisomanasikara inter- linking with their problem solving by used the 10 principles of the Yonisomanasikara. The samples are students in the field of Social Science and studying in year 3- 4 , each faculty rounded up to 450 students. the analyzed result of 10 the principle Yonisomanasikara in the prescribed courses (under the standard framework of Higher Education Institute) are utilized by all of the students from 9 faculties. And it is revealed that the 10 principles of the Yonisomanasikara are utilized by the students from 6 faculties as follow : Faculty of Social Administration (15 sub-subjects), Faculty of Commerce and Accountancy (10 sub-subjects), Faculty of Liberal Arts (21 sub-subjects), Faculty of Journalism and Mass Communication (13 sub-subjects), Faculty of Sociology and Anthropology and Faculty of Fine Arts (18 sub-subjects). However, it is found that not all of the principle of the Yonisomanasikara are adopted by the students from these faculties: Faculty of Law (30 sub-subjects), Faculty of Economics (6 sub-subjects), Faculty of Political Science (8 sub-subjects). the analysis of results collected by the survey relating to the overall problem solving matter by each faculty of the undergraduate students are exposed to be in an moderate level (not too high or low) with the average percentage of 56.25. Faculty of Liberal Arts have the highest ability in problem solving with the percentage of 81.25, Faculty of Journalism and Mass Communication with the percentage of 78.13, Faculty of Economics with the percentage of 71.88. On the other hand, faculty with the lowest level of the ability of problem solving is Faculty of Sociology and Anthropology the percentage of 18.75, Faculty of Fine Arts with the percentage of 15.63, and Faculty of Commerce and Accountancy with the percentage of 9.38 which is considered to have the lowest rank compared to others.

Keywords: Yonisomanasikara, Problem Solving by used the 10 principles of the Yonisomanasikara, Standard Framework of Higher Education Institution (University)

บทนำ

เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีปัญหาในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการศึกษา ด้านการเมืองด้านการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้าอากาศ ทำให้ประชาชนในสังคมต้องเผชิญกับปัญหาในการดำเนินชีวิตเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งปัญหาทางด้านเยาวชนที่พบอยู่เป็นประจำในสังคมเรื่องการมีบุตรก่อนวัยอันควร และการทำแท้ง ปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะส่งผลไปสู่เด็กและเยาวชนทำให้เกิดปัญหาด้านความคิดแก้ไขปัญหาด้วยการปรึกษาเพื่อนมากกว่าที่จะปรึกษาพ่อแม่ หรือครูที่โรงเรียน ส่งผล

ให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนกลายเป็นปัญหาสังคม ดังที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต 2550, น. 47-50) อ้างในเบญจวรรณ ปรางประเสริฐ, 2553, น 1-2) กล่าวว่าในยุคข่าวสารและเทคโนโลยี ผู้ที่ไม่รู้จักคิดและฝึกฝนตนจะอ่อนแอไม่มีภูมิคุ้มกันความลำบาก จะลุ่มหลงลืมนอนหลับตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก เพราะการดำเนินชีวิตของคนในสังคมผูกพันกับวัตถุมาก ทุกอย่างในชีวิตต้องพึ่งพาเทคโนโลยีอย่างแยกไม่ออก

มนุษย์ในสังคมจะมีความสุขอย่างแท้จริงได้ต้องดำเนินชีวิตถูกต้อง ดังาม คือ ต้องปฏิบัติถูกต้องต่อชีวิตตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต่อเทคโนโลยีต่าง ๆ

การดำเนินชีวิตมองในแง่หนึ่งก็คือ การประกอบกิจกรรมหรือกระทำการงานต่าง ๆ โดยเคลื่อนไหวแสดงออก เป็นพฤติกรรมทางกายบ้าง ทางวาจาบ้าง ทางใจบ้าง เรียกว่า ทำ พูด คิด การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องได้ผลดีก็คือการรู้จักทำ รู้จักพูด รู้จักคิด หรือที่เรียกว่า ทำเป็น (รวมทั้งผลเป็น) พูดเป็น (สื่อสารเป็น) และคิดเป็น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2547, น. 3) ในบรรดาการกระทำการงานต่าง ๆ การรู้จักคิดหรือคิดเป็น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการรู้จักดำเนินชีวิตหรือดำเนินชีวิตเป็น แล้วคิดอย่างไรจึงจะเรียกว่าการรู้จักคิด หรือคิดเป็น

ผู้วิจัยมีความสนใจหลักการคิดของพระพุทธศาสนา โดยการศึกษาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและการคิดแก้ปัญหา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ว่าการประเมินที่ได้จากขบวนการเรียนการสอนที่มีหลักการคิดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีความสอดคล้องกับหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการ และนำลักษณะกระบวนการคิดใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง

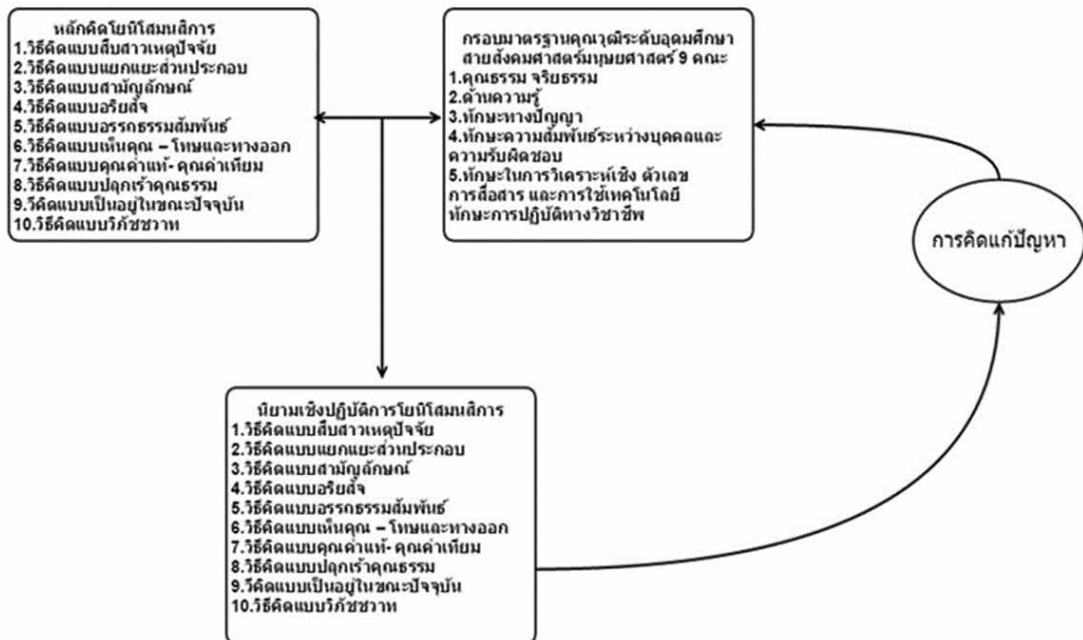
ในชีวิตประจำวันได้มาน้อย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาในขบวนการคิดของเยาวชนให้เข้าไปในทางที่ถูกต้อง ตีงามต่อไป

วิธีการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
2. เพื่อศึกษาการคิดแก้ปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกับการคิดแก้ปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ระหว่างคณะในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Contents analysis) รวมกับการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 9 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และคณะศิลปกรรมศาสตร์ ศึกษาเฉพาะชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เท่านั้น จำนวน 4,658 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 27 เมษายน 2558 สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสุ่มจำนวนนักศึกษาด้วยการเปิดตาราง Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970) ในกลุ่มประชากรแต่ละคณะแล้วนำมาหาร 2 ก็จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละที่ใกล้เคียงกันจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เฉพาะชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะละ 50 คน รวมทั้งหมด 450 คน เพื่อให้ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนโสมนสิการ

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- หลักคิดโยนโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้ง 9 คณะ

ตัวแปรตาม

- การคิดแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนโสมนสิการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

กรรมวิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการคิดแบบโยนโสมนสิการและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เฉพาะวิชาพื้นฐาน/วิชาบังคับ ศึกษาจากเอกสารรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และ เอกสารรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) จำนวน 9 คณะในสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ในกรอบ

มาตรฐานการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) 2. ด้านความรู้ (Knowledge) 3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills) กลั่นกรองและตกผลึกเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการโยนโสมนสิการ 10 แบบ ดังนี้

1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หมายถึง การคิดหาความรู้ ข้อเท็จจริง ในลักษณะการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล การสะท้อนคิด การวิจารณ์ การอภิปราย หรือการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา บุคคล

2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ หมายถึง การคิดที่สามารถแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่ต้องการศึกษา เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ การหาข้อโต้แย้ง การหาข้อถกเถียง การจัดแยกประเภทข้อมูล การกระจายข้อมูล (การจัดลำดับ) การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

3) วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ หมายถึง วิธีคิดในการยอมรับความจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถวางอารมณ์ความรู้สึกของปัญหาลงได้ ทำความเข้าใจปัญหาและพิจารณาหาแนวทางที่จะเลือกใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องในการดำรงตนตามบทบาทหน้าที่ ภาวะหรือเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นจริง เช่น ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะอาชีพ การพัฒนาความรู้

4) วิธีคิดแบบแบบอริยสัจ/คิดแบบแก้ปัญหา หมายถึง การเป็นวิธีคิดอย่างมีระบบ และขั้นตอนในการแก้ปัญหาเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม หรือการใช้หลักการ วิธีการ กระบวนการ ในการแก้ไขปัญหาเพื่อความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับ ระเบียบวิธีวิจัย

5) วิธีคิดแบบบรรทัดธรรมสัมพันธ์ หมายถึง การคิดที่เป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมาย และถือปฏิบัติได้จริง เช่น การเคารพกฎหมายจราจร การเคารพสิทธิของบุคคล การปฏิบัติงานตามขั้นตอนเพื่อรักษาคุณภาพงาน

6) วิธีคิดแบบเห็นคุณค่าและทางออก หมายถึง การคิดที่ตระหนักถึงผลกระทบในการแก้ปัญหาทั้งส่วนดี ส่วนเสีย และหาทางออกของปัญหาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติ เช่น ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

การปรับตัวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

7) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม หมายถึง การคิดที่ตีค่าในคุณค่า ความจำเป็น และประโยชน์โดยแท้จริงในการตัดสินใจ (ไม่เป็นไปในการสนองตันทห) ใน เช่น การบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ ไม่ใช่เพื่อความหรูหรา, การซื้อรถยนต์เพื่อใช้ประโยชน์ในการเดินทางเป็นสำคัญ การปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและจริงใจเพื่อความสำเร็จของงาน ไม่ใช่เพื่อเงินเป็นสำคัญ

8) วิธีคิดแบบเร้ากุศล หมายถึง การคิดที่ส่งเสริมสนับสนุน สกัดกั้นความคิดในสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ โดยสนับสนุนส่งเสริมความคิด ทศนคติที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เช่น การตระหนัก การสำนึกถึงความเป็นพลเมือง สิทธิมนุษยชน จรรยาบรรณในวิชาชีพ

9) วิธีคิดแบบอยู่กับปัจจุบัน หมายถึง ความคิดที่ลงมือปฏิบัติได้จริง ในสิ่งที่ปัจจุบัน ไม่อยู่กับความเพ้อฝัน และหมกมุ่นกับอดีต เช่น การสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องขยันและตั้งใจเรียน ในเชิงการศึกษาเป็นลักษณะเปรียบเทียบให้เห็นเพื่อเกิดการพิจารณาและการนำไปใช้กับตนเอง เช่น การเล่าเรื่องฯ อัตชีวประวัติ

10) วิธีคิดแบบวิภาษวาท หมายถึง การคิดที่รวมทั้ง 9 ข้อ เน้นการบูรณาการและเชื่อมโยงองค์ความรู้เข้าด้วยกัน และ/หรือ สังเคราะห์ เป็นขบวนการคิดที่สามารถนำมาพัฒนาต่อยอด และประยุกต์ใช้ได้จริง เช่น หลักสูตรในการพัฒนาคนอย่างมีศักยภาพ การวางแผนพัฒนาประเทศเพื่อความยั่งยืน

2. ศึกษาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เฉพาะวิชา พื้นฐาน/วิชาบังคับ ศึกษาจากเอกสารรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และ เอกสารรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) จำนวน 9 คณะในสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ในกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) 2. ด้านความรู้ (Knowledge) 3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and

Information Technology Skills) ว่ามีหลักการคิดที่ตรงกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการได้บ้าง จากนั้นนำมาเชิงปฏิบัติการโยนิโสมนสิการ 10 แบบ

3. สร้างแบบสอบถามจากผลการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการ (นิยามเชิงปฏิบัติการโยนิโสมนสิการ) ว่ามีหลักการคิดที่ตรงกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการในข้อใดบ้าง เพื่อให้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบแบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักโยนิโสมนสิการผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามจากเครื่องมือวัดของ (สุตารัตน์ ไชยเลิศ, 2553, น. 110-119) คำถามในแบบวัดฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว มีคำถามจำนวน 32 ข้อ (ข้อคำถาม 1 ข้อ อาจมีกระบวนการคิดตามหลักโยนิโสมนสิการได้มากกว่า 1 แบบ) ตรวจสอบคุณภาพข้อคำถามของแบบสอบถามการวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการ และคำนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยค่าความเที่ยงตรง (IOC) มีค่า $P = 0.22-0.88$ ทั้งนี้การเก็บข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย คณะที่ศึกษาอยู่ และชั้นปี (เป็นลักษณะการใช้สัญลักษณ์แทนและเก็บข้อมูลโดยนักวิจัย)

เกณฑ์การให้ระดับคะแนนการแก้ไขปัญหาคิดเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00-33.33 หมายถึง การแก้ไขปัญหาต่ำ ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 33.34-66.66 หมายถึง การแก้ไขปัญหาปานกลาง และค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 66.67-100.00 หมายถึง การแก้ไขปัญหาดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสืออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลมคอ.2 และมคอ.3 ในวิชาพื้นฐาน/วิชาบังคับและขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ติดต่อเจ้าหน้าที่ผู้เก็บข้อมูลนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล และจัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอ และดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ในชั้นปี 3 และ 4 จำนวน 450 คน นำแบบสอบถามจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อน ที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าสถิติการแจกแจงความถี่และคิดร้อยละ
ของข้อมูลทั่วไป และหาค่าความถี่และคิดค่าร้อยละของคะแนน

การคิดแก้ปัญหาของกลุ่มตัวอย่างแล้วประเมินกับค่าเฉลี่ยกับ
เกณฑ์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปหลักการคิดแบบโยนโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สายสังคมศาสตร์และมนุษย
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต (มคอ.3) ที่ได้รับ ทั้งหมด 9 คณะ

คณะ	การคิดแบบโยนโสมนสิการ 10 แบบ									
	แบบ 1	แบบ 2	แบบ 3	แบบ 4	แบบ 5	แบบ 6	แบบ 7	แบบ 8	แบบ 9	แบบ 10
1. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (15 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. พาณิชยศาสตร์และการบัญชี (10 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (6 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. วารสารศาสตร์ (13 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. รัฐศาสตร์ (8 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
6. ศิลปกรรมศาสตร์ (18 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. ศิลปศาสตร์ (21 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8. เศรษฐศาสตร์ (6 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓
9. นิติศาสตร์ (30 รายวิชา)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓

ผลการศึกษาวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนโสมนสิการ
ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาย
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศูนย์รังสิต ทั้ง 9 คณะ ในรายวิชาบังคับที่ได้รับของแต่ละ
คณะ พบว่า คณะที่มีหลักการคิดแบบโยนโสมนสิการครบทั้ง
10 แบบ มีจำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา คณะวารสารศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะ
ศิลปศาสตร์ มีหลักการคิดแบบโยนโสมนสิการทั้ง 10 แบบ
ทั้งนี้ก็มีคณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์
มีหลักคิดแบบโยนโสมนสิการไม่ครบทั้ง 10 แบบ

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และร้อยละการตอบข้อคำถามจากแบบสอบถามวัดความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาแบบโยนโบสถ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่ได้คะแนนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50

ความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาแบบโยนโบสถ์	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบวัดได้คะแนนรวมมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50	ร้อยละ	แปลผล
ในภาพรวม	18	56.25	ระดับปานกลาง
คณิตศาสตร์	5	15.63	ระดับต่ำ
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	3	9.38	ระดับต่ำ
คณะรัฐศาสตร์	8	25	ระดับต่ำ
คณะเศรษฐศาสตร์	23	71.88	ระดับดี
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	19	59.38	ระดับปานกลาง
คณะศิลปศาสตร์	26	81.25	ระดับดี
คณะวารสารศาสตร์	25	78.13	ระดับดี
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	6	18.75	ระดับต่ำ
คณะศิลปกรรมศาสตร์	21	65.63	ระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของข้อคำถามแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนโบสถ์ในภาพรวมและแต่ละคณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า ค่าร้อยละโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.25 ส่วนคณะที่มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับดี คือ คณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 81.25

รองลงมา คือคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คิดเป็นร้อยละ 78.13 คณะเศรษฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 71.88 และคณะที่มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับต่ำ คือ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คิดเป็นร้อยละ 18.75 คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 15.63 และคณะที่มีค่าน้อยที่สุดคือ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 9.38

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนโสมนสิการในการอบรมมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาโดยใช้หลักโยนโสมนสิการ ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

คณะ	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ											ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาโดยใช้หลักโยนโสมนสิการ											
	แบบ 1	แบบ 2	แบบ 3	แบบ 4	แบบ 5	แบบ 6	แบบ 7	แบบ 8	แบบ 9	แบบ 10	รวม	แบบ 1	แบบ 2	แบบ 3	แบบ 4	แบบ 5	แบบ 6	แบบ 7	แบบ 8	แบบ 9	แบบ 10	รวม	
1. สังคมสงเคราะห์ฯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. พาณิชยศาสตร์และฯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	7
3. สังคมวิทยาและฯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
4. วารสารศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. รัฐศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	8	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
6. ศิลปกรรมศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
7. ศิลปศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
8. เศรษฐศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	9	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
9. นิติศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	9	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	8

การวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละรายวิชา (มคอ.3) นั้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่สามารถคิดแก้ไขปัญหาได้และมีหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาในแต่ละคณะจะสอดคล้องกัน แต่จะมีบางคณะที่ไม่สอดคล้องกันคือ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) ในแต่ละรายวิชาไม่ครบทั้ง 10 แบบ แต่เมื่อนักศึกษาทำแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหากลับไม่สามารถตอบข้อคำถามในหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในแบบที่ 7-9 ได้ เมื่อเทียบกับคณะรัฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ที่ไม่มีบางข้อของหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) ในแต่ละรายวิชา แต่กลับสามารถตอบข้อคำถามในหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในข้อที่ไม่มีได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวนทั้งหมด 9 คณะ ทั้งหมด 450 คน พบว่า เป็นเพศชายร้อยละ 37.1 และเพศหญิงร้อยละ 62.9 คณะทั้งหมด 9 คณะมีจำนวนนักศึกษาในแต่ละคณะ คิดเป็นร้อยละ 11.1 และชั้นปีของนักศึกษาโดยชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 54

ผลการศึกษาวิเคราะห์หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ทั้ง 9 คณะ ในรายวิชาบังคับที่ได้รับของแต่ละคณะ พบว่า คณะที่มีหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ มีจำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะวารสารศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มีหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการทั้ง 10 แบบ ทั้งนี้ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ มีหลักคิดแบบโยนิโสมนสิการไม่ครบทั้ง 10 แบบ

ผลการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของข้อคำถามแบบวัด

ความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาในภาพรวม และแต่ละคณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า ค่าร้อยละโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.25 ส่วนคณะที่มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับดี คือ คณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมา คือ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คิดเป็นร้อยละ 78.13 คณะเศรษฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 71.88 และคณะที่มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับต่ำ คือ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คิดเป็นร้อยละ 18.75 คณะนิติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 15.63 และคณะที่มีค่าน้อยที่สุดคือคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 9.38 คณะรัฐศาสตร์มีหลักโยนิโสมนสิการทั้งหมดครบทั้ง 10 แบบ แม้จะมีจำนวนข้อที่ตอบถูกน้อยและระดับคะแนนการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับต่ำก็ตาม แต่ที่น่าสนใจคือคณะรัฐศาสตร์เมื่อดูการวิเคราะห์หลักโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) คณะรัฐศาสตร์มีหลักโยนิโสมนสิการทั้งหมด 8 แบบ ขาดแบบที่ 9 และแบบที่ 10 แต่เมื่อนักศึกษาทำแบบวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการกับพบว่า ข้อคำถามที่นักศึกษาทำได้นั้นกลับมีหลักโยนิโสมนสิการทั้งหมดครบทั้ง 10 แบบ นั้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถทำความเข้าใจกับวิธีการคิดแบบอยู่กับปัจจุบัน และวิธีคิดแบบวิภาษวาท ที่ต้องมีการประยุกต์ใช้หรือการบูรณาการในเนื้อหาการเรียนการสอนและนำมาแก้ไขปัญหาได้แม้จะได้น้อยมากก็ตามเพราะดูจากจำนวนข้อคำถามที่ตอบถูกยังน้อยอยู่มาก ถ้าเปรียบเทียบกับคณะที่วิเคราะห์หลักโยนิโสมนสิการในรอบมาตรฐานคุณวุฒาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) ที่มีหลักโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ แต่เมื่อนักศึกษาทำแบบวัดความสามารถในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการกับพบว่า ข้อคำถามที่นักศึกษาทำได้นั้นกลับมีหลักโยนิโสมนสิการน้อยกว่าในครั้งแรก คือคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีหลักโยนิโสมนสิการทั้งหมดจาก 10 แบบ เหลือ 7 แบบ คณะสังคมวิทยา มีหลักโยนิโสมนสิการทั้งหมดจาก 10 แบบ เหลือ 9 แบบ และคณะนิติศาสตร์ มีหลักโยนิโสมนสิการทั้งหมดจาก 9 แบบ เหลือ 8 แบบ ดังข้อมูลที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น นั้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษายังไม่สามารถทำความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ และนำมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาได้มากพอ ส่วนคณะสังคมสงเคราะห์

ศาสตร์และคณะศิลปกรรมศาสตร์มีการวิเคราะห์ผลแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการระดับคะแนนการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ (59.38 และ 65.63) ตามลำดับ จำนวนข้อคำถามที่ตอบถูกเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน (19 และ 21) ข้อ ตามลำดับ ถ้าศึกษาหลักโยนิโสมนสิการในแต่ละข้อคำถามที่ตอบถูกเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 พบว่า มีหลักโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ ทั้งในการวิเคราะห์หลักโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) ก็มีหลักโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ เช่นเดียวกัน นั้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้จึงทำให้ระดับคะแนนการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยัง พบว่า คณะศิลปศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์ ที่สามารถทำคะแนนจากการวิเคราะห์ผลแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการระดับคะแนนการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ (81.25, 71.88 และ 78.13) ตามลำดับ จำนวนข้อคำถามที่ตอบถูกเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน (26, 23 และ 25) ข้อ ตามลำดับ ถ้าศึกษาหลักโยนิโสมนสิการในแต่ละข้อคำถามที่ตอบถูกเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 พบว่า มีหลักโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ ทั้งในการวิเคราะห์หลักโยนิโสมนสิการในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) ก็มีหลักโยนิโสมนสิการครบทั้ง 10 แบบ เช่นเดียวกัน นั้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนมาใช้ในการ

การแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ระดับคะแนนการคิดแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นการสร้างขบวนการคิดที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ได้จริงอย่างชัดเจนสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2544, น. 87) กล่าวว่า โยนิโสมนสิการคือ การคิดเป็น เป็นความสามารถที่บุคคลรู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะ โดยวิวิธิตาเหตุปัจจัยสืบค้นจากต้นเหตุตลอดทางจนถึงผลสุดท้ายที่เกิดแยกแยะเรื่องออกให้เห็นตามสภาวะที่เป็นจริง คิดตามความสัมพันธ์ที่สืบทอดจากเหตุ โดยไม่เอาความรู้สึกอุปาทานของตนเองเข้าไปจับ หรือเคลือบคลุมบุคคลนั้นจะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมด้วยวิธีการแห่งปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินโครงการวิจัยต้องอาศัยรายละเอียดวิชาบังคับ/วิชาแกนในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของแต่ละหลักสูตร ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้ในบางคณะฯ ไม่ครบถ้วน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามเอกสารที่ได้มา

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ยังมีความสมบูรณ์ไม่มากพอที่จะนำไปใช้กับงานวิจัยอื่น เพราะมีความเฉพาะเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง (นิยามเชิงปฏิบัติการ) ระดับปริญญาตรี ควรมีการศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างนิยามเชิงปฏิบัติการ จากความรู้ที่มีในการเรียนการสอน กับการนำมาแก้ปัญหาที่เป็นการนำหลักความรู้มาประยุกต์ใช้จริง

บรรณานุกรม

- การคิดแก้ปัญหา.(มปป.) [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://api.ning.com/files/Wj4Oywqoq_KrQNhsH432BGBR1osbn /file.doc\(23 พฤศจิกายน 2556\)](http://api.ning.com/files/Wj4Oywqoq_KrQNhsH432BGBR1osbn/file.doc(23%20พฤศจิกายน%202556))
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.mua.go.th/users/tqf-\hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf> เข้าถึงเมื่อวันที่ 11 /03/ 2557
- จตุรพร ลีมนั้นจริง. (2539). จิตวิทยาวัยรุ่น.พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2547). วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์สยาม.
- เบญจวรรณ ปรางประเสริฐ. (2553). การศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา โดยใช้ขบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโส มนสิการ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย) มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.academic.nu.ac.th/content_view.php?n_id=42 เข้าถึงเมื่อวันที่11 /03/ 2555.
- สุดารัตน์ ไชยเลิศ.(2553). การสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.